

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060106

SLUTLIGT BESLUT
2023-03-10
Stockholm

Mål nr
M 14777-22

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-12-01 i mål nr M 3568-22, se bilaga A

PARTER

Klagande
EK

Motpart

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen, 222000-1487

Ombud: Visma Financial Solutions AB

SAKEN

Fordran avseende vatten och avlopp för fastigheten XXX i Lindesbergs kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt behandling.

Dok.Id 1915884

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

EK har, som han får förstås, yrkat att Mark- och miljööverdomstolen med ändring av mark- och miljödomstolens dom ska ogilla Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagens talan i målet.

Mark- och miljööverdomstolen har gett parterna tillfälle att yttra sig över frågan om mark- och miljödomstolens dom ska undanröjas och målet återförvisas dit på grund av att det i mark- och miljödomstolen förekommit fel i rättegången.

EK har avseende frågan om undanröjande anfört att han känt sig överkörd i processen, främst av kommunen, och att det vore bra om målet skickades tillbaka till mark- och miljödomstolen.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen har anfört i huvudsak följande. Svaranden har i mark- och miljödomstolen förelagts att inkomma med svaromål, vilket han gjort. Genom det skriftliga svaromålet har svarandens inställning klarlagts. Svaranden har vidare återkallat sitt yrkande om muntlig förhandling och åberopandet av muntlig bevisning samt uppgett att han slutfört sin talan. Förberedelse har ägt rum i målet genom skriftväxling och mark- och miljödomstolen har inte begått något rättegångsfel genom att inte ha muntlig förberedelse. Domen bör därför stå fast.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL

Bakgrund

Ärendet inleddes genom en ansökan om betalningsföreläggande. Sedan handlingarna lämnats över från kronofogdemyndigheten till mark- och miljödomstolen förelade domstolen **EK** att, vid äventyr av treskodom, yttra sig över vad Samhällsbyggnadsförbundet yrkat och anfört. **EK** lämnade in flera yttranden som mark- och miljödomstolen uppfattade så att han motsatte sig bifall till förbundets yrkanden. **EK** skrev bl.a. att han åberopade viss muntlig bevisning och att han önskade få närvara och höras i rätten. Enligt en tjänsteanteckning

uppgav han dock i ett senare telefonsamtal med domstolen att han efter övervägande inte åberopade någon muntlig bevisning och inte heller önskade någon muntlig förhandling i målet, men att han ville ge in viss skriftlig dokumentation. Mark- och miljödomstolen gav därpå parterna tillfälle att slutföra sin talan. EK skrev i sitt följande yttrande att det fanns vittnesbevisning och att kompletteringar skulle ges in. Enligt en ny tjänsteanteckning, daterad samma dag som mark- och miljödomstolens dom, uppgav EK per telefon att han inte längre begärde något anstånd och att han hade slutfört sin talan genom de skrifter han skickat in.

Genom den överklagade domen biföll mark- och miljödomstolen Samhällsbyggnadsförbundets talan, dvs. EK förpliktades att till förbundet betala den VA-avgift som förbundet krävt betalning för. Av domen framgår att domstolen bedömde att EKs invändningar – som inbegripit att det förekommit fel och brister i VA-anläggningen samt att avtal med kommunen och hävd skulle leda till avgiftsbefrielse – inte kunde föra med sig att han undgick betalningsansvar.

Rättsliga utgångspunkter

Vid mark- och miljödomstolens handläggning av mål enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, ska rättegångsbalkens regler om dispositiva tvistemål tillämpas (se 4 kap. 1 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar).

När ett sådant mål inletts som ett betalningsföreläggande och lämnats över från kronofogdemyndigheten till mark- och miljödomstolen ska förberedelse i målet äga rum, låt vara att formerna för denna kan påverkas av innehållet i de skrifter som parterna gett in till kronofogdemyndigheten (jfr 42 kap. 6 och 9 §§ rättegångsbalken samt rättsfallet RH 1994:100 med där förekommande hänvisningar).

Förberedelsen syftar bl.a. till att klarlägga parternas yrkanden och invändningar, vilka omständigheter de åberopar, i vad mån de är oense om åberopade sakförhållanden och vilka bevis de vill lägga fram (se 42 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken). Rätten har också en skyldighet att verka för att tvistefrågorna blir klarlagda och att parterna anger allt vad de vill åberopa i målet. Genom frågor och påpekanden ska rätten försöka

avhjälpa otydligheter och ofullständigheter i parternas framställningar (se 42 kap. 8 § andra stycket rättegångsbalken). I enlighet med sistnämnda bestämmelse kan rätten många gånger behöva bedriva en tämligen omfattande materiell processledning i mål om mindre värden, där endera eller båda parterna processar utan ombud (jfr prop. 1986/87:89 s. 106 f.). Att rätten har en utredningsskyldighet i den nu aktuella typen av mål följer även av 53 a § LAV.

Mark- och miljööverdomstolen gör följande bedömning

I detta mål har inte någon förberedelse enligt reglerna i 42 kap. rättegångsbalken ägt rum och mark- och miljödomstolen kan inte anses ha uppfyllt de krav som ställs i bl.a. 6, 8 och 9 §§ i det kapitlet. Frågan om att ge parterna tillfälle att slutföra sin talan enligt 42 kap. 18 § andra stycket rättegångsbalken aktualiseras inte förrän målet kan anses berett för avgörande. Det förhållandet att EK getts tillfälle att slutföra sin talan och att han per telefon förklarat att han har gjort så innebär inte att bristerna i mark- och miljödomstolens förberedelseförfarande har avhjälpats. Mark- och miljödomstolens underlåtenhet att avgöra målet utan att förberedelse ägt rum utgör enligt Mark- och miljööverdomstolen ett rättegångsfel. Felet kan antas ha inverkat på målets utgång och kan inte utan väsentlig olägenhet avhjälpas i Mark- och miljööverdomstolen. Mark- och miljödomstolens dom ska därför, i enlighet med 50 kap. 28 § rättegångsbalken, undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt behandling.

Beslutet får inte överklagas (54 kap. 3 § andra stycket rättegångsbalken).

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald samt hovrättsråden Gösta Ihrfelt, Rikard Backelin, referent, och Margaretha Gistorp.

Föredragande har varit Leonard Örner.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2022-12-01
meddelad i
Nacka

PARTER

Kärande

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen, 222000-1487

Ombud: Visma Financial Solutions AB

Svarande

EK

SAKEN

Fordran avseende vatten och avlopp för fastigheten XXX i Lindesbergs kommun

DOMSLUT

1. EK ska till Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen betala 1 289 kronor jämte ränta på kapitalbeloppet enligt 4 § 1 stycket samt 6 § räntelagen från den 1 mars 2022 till dess betalning sker.

2. EK ska ersätta Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen för tilläggsavgift med 600 kr.

YRKANDEN M.M.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen (Samhällsbyggnadsförbundet) har yrkat att tingsrätten förpliktigar EK att till Samhällsbyggnadsförbundet utge 1 289 kronor jämte ränta på kapitalbeloppet enligt 4 § 1 stycket samt 6 § räntelagen räknat från den 1 mars 2022 till dess betalning sker. Samhällsbyggnadsförbundet har även yrkat ersättning för tilläggsavgift om 600 kronor.

Som grund för sin talan har Samhällsbyggnadsförbundet anfört följande. Samhällsbyggnadsförbundet ansvarar för den kommunala renhållningen samt vatten och avlopp. Fordran i målet avser avgifter för vatten och avlopp under tidsperioden den 1 december 2021- 28 februari 2022 på fastighet med fastighetsbeteckning XXX och med adress Stenstavägen 3. EK är lagfaren ägare till fastigheten. Under punkten 1 i VA-taxa för Lindesbergs kommun stadgas att ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde ska betala avgifter enligt denna taxa. Avgift har i förevarande fall uttagits i enlighet med för respektive år gällande taxa. EK har den 1 februari 2022 tillsänts faktura nummer 1229082 avseende fasta och rörliga avgifter för vatten och avlopp samt renhållning hos EK under tidsperioden den 1 december 2021- 28 februari 2022. Fakturabeloppet uppgick till 1 585 kronor varom här omstämt belopp om 1 289 kronor avser vatten och avlopp. Förfallodag uppgavs till den 1 mars 2022. Då betalning av den klara och förfallna fakturan uteblev överlämnades ärendet till Visma Financial Solutions AB. Då EK ej betalade ingavs den 4 april 2022 ansökan om betalningsföreläggande till Kronofogdemyndigheten. EK har därefter bestridit fordran. Dröjsmålsräntan följer 4 § 1 stycket samt 6 § räntelagen.

EK har bestritt talan. Han har sammanfattningsvis och i huvudsak anfört följande. VA-anläggningen är behäftad med fel och brister av olika slag. Kommunen har stängt av vatten- och avlopp sedan 1997 och inte skött VA på rätt sätt. Genom avtal med Lindesbergs kommun och ännu gällande hävd är han fri från årsavgifter.

Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning. EK har återkallat sina ursprungliga yrkanden om muntlig förhandling och åberopande av muntlig bevisning.

DOMSKÄL

Enligt 24 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) ska en fastighetsägare betala avgifter för en allmän va-anläggning, om fastigheten finns inom va-anläggningens verksamhetsområde och med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljö behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Enligt 25 § vattentjänstlagen ska en avgift enligt 24 § avse vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge. Av 34 § vattentjänstlagen följer att avgiften dessutom måste ha stöd i kommunens taxa för att avgiftsskyldighet ska föreligga. Utgångspunkten för bedömningen är att den aktuella fastigheten ligger inom den kommunala va-anläggningens verksamhetsområde.

EK har genom vad han anfört bekräftat att han är ansluten till den aktuella VA-anläggningen. Annat har inte framkommit än att den aktuella debiteringen är i enlighet med Lindesbergs kommuns taxa för allmänna vattentjänster. Vad EK invänt medför inte att han kan undgå betalningsansvar för de debiterade beloppen. EK ska alltså betala de yrkade beloppen till Samhällsbyggnadsförbundet. Samhällsbyggnadsförbundet har laglig rätt till ränta på debiterade belopp samt ersättning för tilläggsavgift. Samhällsbyggnadsförbundet talan ska således bifallas fullt ut.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 22 december 2022. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

Ulrika Haapaniemi

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge och tekniska rådet
Ulrika Haapaniemi. Målet har föredragits av tingsnotarien Michael Sandin.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.